

Dragi slovenski možje! Pomnite gori navedeno razlaganje o pametnej in nespametnej porabi nemščine v slovenskih šolah. Nemški se naj in more učiti, a ne poučevati, t. j. slovenski učitelj naj slovenski vselej razlaga to, kar hoče deči v glavice in srca spraviti. Z drugimi besedami: slovenščina mora biti poučevalni jezik „Unterrichtssprache“ vseskozi, nemščina pa je zadnja leta lahko poučni predmet, a nikoli poučevalni jezik: „Unterrichtssprache“. To je edino pametno in Slovence koristno in vsem ljudem prav, razun nemčurjem in nemškutarjem, ki ne želijo naše prave sreče, ampak našo sramoto, propad in narodno nesrečo.

To je treba tem bolje pomniti posebno sedaj, ko nevedne in neopazne slovenske župane, odbornike lovijo, naj podpišejo prošnje za nemški pouk v šolah. Vendar zvičajniki ljudem nič prav razložka med nemško: „Unterrichtssprache“ in „Unterrichtsgegenstand“ ne razložijo. Lovijo pa podpise uže kakor hudič duše, ter hitijo, da z njimi slovenske šole ponemčurijo na žalost, sramoto in neizmerno škodo Slovencev.

Končamo pa: nemški se naj le uči pa ne nespametno. Tako misli „Slov. Gospodar“ in z njim vsak, kateri Slovence res ljubi in jim resnično dobro želi.

Desterniški.

Štajerski Slovenci zahtevamo slovenski oddelek graške c. k. namestnije in zakaj?

(Govor poslanca dr. Vošnjaka v državnem zboru 15. marca a to pa po stenografskem zapisniku).

(Konec.)

III. Do leta 1848 bili so okrožni uradi, ki so imeli skoraj ravno te agende, kakor jih ima oddelek namestništva na južnem Tirolskem. Dežela nikakor ni bila raztrgana, in če se sedaj da kakemu okrajnemu glavarju na Spodnjem Štirnškem večji delokrog, zato skupnost dežele ne bode v nevarnosti.

Jaz sem prepričan, da bi tak oddelek namestništva ne bil samo na korist slovenskega prebivalstva, ampak vsega spodnještirnškega prebivalstva, kajti ne bilo bi treba pri vsakej majhnej zadevi tako daleč potovati. Taki poti so za slovensko prebivalstvo tem težji, ker pridejo v nemško mesto, o katerem vedó, da njega mržnja proti Slovence tako daleč sega, da ne dopušča dvojezičnih plakatov, ker bi to nasprotovalo nemškemu značaju mesta. To je vendar tako nizko narodno stališče, da se moramo čuditi, da so pametni možje, kakeršni sedé v občinskem zastopu v Gradci, kaj takega mogli skleniti.

Gradec je stolica cele dežele, v katerej živi 400.000 Slovencev poleg 700.000 Nemcev, tako, da sti dve petini prebivalstva slovenski

Moralo bi tudi Gradcu ležeče biti na tem, da bi se proti tema dvema petinama vedno osorno in sovražno ne obnašal.

Jaz mislim, da sem dovolj jasno razročil, da tretja zahteva Slovenskega društva v Mariboru, da se ustanovi posebni oddelek namestništva, ni državi ali deželi nevarna. Jaz mislim, da morem zagotoviti, da bi se to nikoli ne bilo tako odločno zahtevalo, ko bi ne videli, kako deželno zastopstvo in namestništvo postopa proti Slovence. Želeti bi bilo, da pride na mesto sedanjega deželnega zastopstva tako, ki bi se tudi oziralo na Slovence, in ne delalo vedno na to, da se slovenski narod ponemči. Kakor dolgo bode pa ta mržnja proti Slovence gospodovala v Gradci, tudi želja po ustanovitvi namestniškega oddelka na Spodnjem Štirnškem ne bode zginila.

Visoka vlada naj si pa dela na to, da si uradniki v deželi, kateri so nastavljeni pri slovenskih okrajnih glavarstvih, priučé popolnem deželnega jezika, da take nesreče ne bodo več prišle nad prebivalstvo, kakor v Brežiškem okraju.

Opomnim naj vlado, da gleda nato, da se zagotovilo, katero večkrat slišimo tu v državnem zboru, po katerem bi morali biti vsi narodi jednakopravni, ne razbije na pragi namestništva v Gradci, a stopi tudi na Štirnškem v življenje. Rad verjamem, da bode za moža, kateri se je s starim prijateljstvom in po dolgoletnih navadah tako rekoč navezal na stran-ko, ki je pred malo leti imela krmilo v rokah, morda težko izneviriti se tem navadam. Pa končno je vendar ideja, katero zastopa sedanja vlada, ideja vsem narodom dati jednakopravnost, tako tesno zvezana z obstankom Avstrije, da bode tudi ona oseba, katera zastopa vlado na Štirnškem, jo morala nazadnje izvesti. Jaz upam, visoka vlada se bode ozirala na te želje in tudi svoj program enakopravnosti uresničile na Štirnškem.

Gospodarske stvari.

Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Stajer.

Kakor je iz poročil razvidno, društvo ne drži rok navskriž, temveč si pošteno prizadeva svoj namen doseči. Da bi pa moglo še uspešnejše in obširnejše, zanimanje in marljivo delovanje med narodom ukoreniniti, je zopet imenovalo k uže prej imenovanim (glej „Slov. Gospodar“ 14. jun. in 30. avg. 1883 in dotične liste „Slov. Narod“) kot društvene poverjenike p. n. gospode: Anton Slatinšek, župnik pri sv. Kunigundi na Pohorji; J. Budna, posestnik na Ljubnem; Franc Silvester, nadučitelj pri sv. Barbari v Halozah; Anton Eberl, učitelj pri